

[ALÉTHEIA jako Wahrheit]

Ladislav Hejdánek

This is a part of the original document:

[1999](#)

jedná se o část původního dokumentu:

[1999](#)

◆ myšlenkový deník – záznam, česky, vznik: 27. 7. 1999

◆ philosophical diary – record, Czech, origin: 27. 7. 1999

[ALÉTHEIA jako Wahrheit]

Heidegger má za to, že překlad řeckého slova ALÉTHEIA jako Wahrheit, pravda apod. „a zejména pak teoretická pojmová určení tohoto výrazu, zakrývají smysl předfilosofického porozumění, na němž Řekové ‚samozřejmě‘ zakládali terminologické užívání výrazu ALÉTHEIA“ (konec 219, č. 249). Pak ovšem je otázkou, proč se tohoto předfilosofického porozumění, k němuž měli blízko Řekové, máme vracet jako k normě nebo alespoň jako k základu a východisku. Existují totiž jistě ještě jiná předfilosofická porozumění, a je na nás, abychom uvážili, není-li mezi nimi nějaké, na které by bylo možno filosoficky vhodněji a perspektivněji navázat. Není to otázka zcela vykonstruovaná či vyspekulovaná, ale zakládá se na historické skutečnosti, že evropská myšlenková tradice, nepochybně velmi mocně ovlivněná a stimulovaná řeckou filosofií, je stejně nepochybně nemyslitelná bez staré tradice izraelské, zprostředkované zejména křesťanstvím. A v této tradici starého, rovněž předfilosofického porozumění „pravdě“ (příčemž samo ztotožnění hebrejských a řeckých kořenů, jako by se vztahovaly k „témuž“, je rovněž historickou záležitostí, výrazně kodifikovanou překladem LXX) je tomu jinak než v případě řeckém. Pro staré Židy je „pravda“ úzce spjata nikoliv se jsoucím, nýbrž s „vírou“. Stejná hebrejská slova bylo možno do řečtiny přeložit někdy lépe jako „pravda“, jindy spíše jako „víra“. Nejde tedy o spjatost či spojení analogické tomu, o kterém se nás snaží na základě určité interpretace Aristotelových výroků přesvědčit Heidegger: pravda není zjevností jsoucího (a tedy není zcela závislá na jsoucím), nýbrž naopak jsoucí je schopno vyjevovat pravdu (ale je schopno ji také nevyjevovat, nýbrž naopak zakrývat, eventuelně prostě klamat).

(Písek, 990727-3.)